

Quantummechanica 1

Uitwerkingen toets

1. a) Druk de Hamiltoniaan uit in x en p

$$\begin{aligned} H &= \hbar\omega \left(\frac{1}{2m\hbar\omega x} (p + im\omega x)(p - im\omega x) + \frac{1}{2} \right) \\ &= \hbar\omega \left(\frac{1}{2m\hbar\omega x} (p^2 + m^2\omega^2 x^2 + im\omega (xp - px)) + \frac{1}{2} \right) \\ &= \frac{p^2}{2m} + \frac{m\omega^2 x^2}{2} \end{aligned}$$

b) Zijn de kets orthonormaal?

$$\begin{aligned} \langle \psi_1 | \psi_1 \rangle &= \frac{1}{2} + \frac{3}{8} + \frac{1}{8} = 1 \\ \langle \psi_2 | \psi_2 \rangle &= 1 \\ \langle \psi_1 | \psi_1 \rangle &= \frac{1}{2} \neq 1 \end{aligned}$$

Antwoord: nee, ze staan niet orthogonaal, de vectoren zelf zijn wel genormaliseerd.

c) Laat a_- werken

$$a_+ a_- |\psi_0\rangle = 0 |\psi_0\rangle = 0$$

Enige mogelijkheid is $a_- |\psi_0\rangle = 0$

$$\begin{aligned} a_+ (a_- |\psi_n\rangle) &= n |\psi_n\rangle \\ a_+ |\psi_{n-1}\rangle &= \sqrt{n} |\psi_n\rangle \\ a_- |\psi_n\rangle &= \sqrt{n} |\psi_{n-1}\rangle \\ a_- |\psi_1\rangle &= 0 + \sqrt{\frac{3}{8}} |\psi_0\rangle - i\sqrt{\frac{3}{8}} |\psi_2\rangle \\ a_- |\psi_2\rangle &= 0 + \sqrt{\frac{3}{4}} |\psi_1\rangle - i\sqrt{\frac{1}{2}} |\psi_3\rangle \end{aligned}$$

2. a) Geef de golffunctie van de n -de toestand en bereken de waarden van $\langle x \rangle$ en $\langle p \rangle$.
Zie Griffiths 2.2 voor precieze uitwerking.

$$\begin{aligned}\psi_n &= \sqrt{\frac{2}{a}} \sin\left(\frac{n\pi x}{a}\right) \\ \langle x \rangle &= \frac{a}{2} \\ \langle p \rangle &= 0\end{aligned}$$

b) Bereken in deze toestanden de waarden van $\langle p^2 \rangle$

$$\begin{aligned}\langle p^2 \rangle &= \frac{2}{a} \int_0^a \sin\left(\frac{n\pi x}{a}\right) \left(\frac{\hbar}{i} \frac{d}{dx}\right)^2 \sin\left(\frac{n\pi x}{a}\right) dx \\ &= -\frac{2}{a} \hbar^2 \frac{n\pi^2}{a} \int_0^a \sin\left(\frac{n\pi x}{a}\right) \left(-\sin\left(\frac{n\pi x}{a}\right)\right) dx \\ &= n^2 \frac{\pi^2 \hbar^2}{a^2} \\ &= 2mE_n\end{aligned}$$

c) Heisenberg onzekerheidsrelatie

$$\begin{aligned}\langle x^2 \rangle &= \frac{a^2}{3} - \frac{a^2}{2(n\pi)^2} \\ \Delta x^2 &= \langle x^2 \rangle - \langle x \rangle^2 = \frac{a^2}{12} - \frac{a^2}{2(n\pi)^2} \\ \Delta p^2 &= \langle p^2 \rangle - \langle p \rangle^2 = n^2 \frac{\pi^2 \hbar^2}{a^2} \\ \Delta x \Delta p &= \left(\frac{1}{12} - \frac{1}{2(n\pi)^2}\right)^{\frac{1}{2}} n\pi \hbar \\ \text{Heisenberg: } \Delta x \Delta p &\geq \frac{\hbar}{2} \\ \left(\frac{1}{12} - \frac{1}{2(n\pi)^2}\right)^{\frac{1}{2}} n\pi &= n \frac{\pi}{\sqrt{3}} \frac{1}{2} \sqrt{1 - \frac{6}{(n\pi)^2}}\end{aligned}$$

Dit geeft voor $n = 1$ geen minimaal golfpakket, en nog minder voor $n > 1$

- d) Voor $x > b$ inkomend en reflecterend: $e^{ikx} + Ae^{-ikx}$
 Voor $-b < x < b$ ook twee oplossingen: $Be^{ikx} + Ce^{-ikx}$
 Voor $x < -b$ geen golf van links: De^{ikx}

e) Randvoorwaarden: ψ moet continu zijn, en zijn 1e afgeleide ook. Combineren van de vergelijkingen van d) geeft:

$$\begin{aligned} e^{ikb} + Ae^{-ikb} &= Be^{ikb} + Ce^{-ikb} \\ ike^{ikb} - ikAe^{-ikb} &= ikBe^{ikb} - ikCe^{-ikb} \\ Be^{-ikb} + Ce^{ikb} &= De^{-ikb} \\ ikBe^{-ikb} - ikCe^{ikb} &= ikDe^{-ikb} \end{aligned}$$

3. a) Diagonaliseer H. Probeer symmetrische en antisymmetrische combinaties:

$$H = \begin{pmatrix} E_0 & V \\ V & E_0 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} |1\rangle &= \frac{1}{\sqrt{2}} (|u_1\rangle + |u_2\rangle) \\ |2\rangle &= \frac{1}{\sqrt{2}} (|u_1\rangle - |u_2\rangle) \end{aligned}$$

$$H|1\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} E_0 & V \\ V & E_0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} = \frac{E_0 + V}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} = (E_0 + V)|1\rangle$$

Dus $|1\rangle$ eigenvector met eigenwaarde $E_0 + V$

$$H|2\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} E_0 & V \\ V & E_0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \end{pmatrix} = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} E_0 - V \\ V - E_0 \end{pmatrix} = (E_0 - V)|2\rangle$$

Dus $|2\rangle$ eigenvector met eigenwaarde $E_0 - V$

b) Op $t = 0$

$$\begin{aligned} |\psi(0)\rangle &= |u_1\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} (|1\rangle + |2\rangle) \\ |\psi(t)\rangle &= \sum_{n=1}^2 e^{-i\frac{E_n t}{\hbar}} c_n |n\rangle \end{aligned}$$

met $c_n = \langle n|\psi(0)\rangle$

$$\begin{aligned}
|\psi(t)\rangle &= \frac{1}{\sqrt{2}} \left(e^{-i\frac{E_1 t}{\hbar}} |1\rangle + e^{-i\frac{E_2 t}{\hbar}} |2\rangle \right) \\
|\psi\rangle &= \frac{1}{\sqrt{2}} e^{-i\frac{E_0 t}{\hbar}} \left(e^{-i\frac{Vt}{\hbar}} |1\rangle + e^{-i\frac{Vt}{\hbar}} |2\rangle \right) \\
|1\rangle &= \frac{1}{\sqrt{2}} (|u_1\rangle + |u_2\rangle) \\
|2\rangle &= \frac{1}{\sqrt{2}} (|u_1\rangle - |u_2\rangle) \\
|\psi(t)\rangle &= e^{-i\frac{E_0 t}{\hbar}} \left(\cos\left(\frac{Vt}{\hbar}\right) |u_1\rangle - i \sin\left(\frac{Vt}{\hbar}\right) |u_2\rangle \right)
\end{aligned}$$

c) Op tijd t meten van H geeft eigenwaarden:

$$\begin{aligned}
E_1 \text{ met waarschijnlijkheid } |\langle 1|\psi(t)\rangle|^2 &= \frac{1}{2} \\
E_2 \text{ met waarschijnlijkheid } |\langle 2|\psi(t)\rangle|^2 &= \frac{1}{2}
\end{aligned}$$

Als E_1 wordt gemeten op t, geeft een tweede meting ook weer E_1 ! Oftewel, E_1 : 100 %, E_2 : 0 %

d) Meting van

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned}
[A, H] &= \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} E_0 & V \\ V & E_0 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} E_0 & V \\ V & E_0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} \\
&= \begin{pmatrix} 0 & 2V \\ -2V & 0 \end{pmatrix} \neq 0
\end{aligned}$$

Meting van A geeft 1 met waarschijnlijkheid $|\langle u_1|\psi(t)\rangle|^2$

Meting van A geeft -1 met waarschijnlijkheid $|\langle u_2|\psi(t)\rangle|^2$

Op $t = 0$ 1: 100 %, -1: 0 %

Op t 1: $\cos^2\left(\frac{Vt}{\hbar}\right)$, -1: $\sin^2\left(\frac{Vt}{\hbar}\right)$